

Protestantse
Kerk

Vindplaats van
geloof, hoop en liefde |

Overige bijlagen

bij het verdiepingsprogramma
Doorgaan en delen: het stokje doorgeven

Bij Kompas 2: Werkblad met het bijbelverhaal over afscheid van de pionier

Bij Reisgids: Tekst van de reisgidsvideo

Bij Route: Tool voor het bepalen van een vervolgroute

Werkblad bij Kompas 2: Afscheid nemen van de pionier

13 Wij scheepten ons in en voeren alvast naar Assus, waar we Paulus overeenkomstig zijn wens aan boord zouden nemen, want hij wilde het eerste stuk te voet afleggen. 14 Toen hij zich in Assus weer bij ons had gevoegd aan boord van het schip, voeren we verder naar Mitylene, 15 van waar we de volgende dag vertrokken om bij Chios voor anker te gaan. De dag daarna staken we over naar Samos en weer een dag later kwamen we aan in Milete. 16 Paulus had namelijk besloten Efeze voorbij te varen om te voorkomen dat hij in Asia zou worden opgehouden. Hij wilde als het maar enigszins mogelijk was op het Pinksterfeest in Jeruzalem zijn.

17 Vanuit Milete stuurde hij iemand naar Efeze met het verzoek aan de oudsten van de gemeente om bij hem te komen. 18 Toen ze waren gearriveerd, sprak hij hen als volgt toe: 'U weet hoe ik te midden van u geleefd heb, vanaf de eerste dag dat ik in Asia was: 19 ik heb de Heer in alle nederigheid gediend en heb al het verdriet en de beproevingen als gevolg van de samenzweringen van de Joden doorstaan. 20 U weet ook dat ik alles bekend heb gemaakt wat uw welzijn ten goede komt en dat ik u daarover in het openbaar en thuis heb onderricht. 21 Zowel Joden als Grieken heb ik opgeroepen zich te bekeren tot God en te geloven in Jezus Christus, onze Heer. 22 Nu ben ik op weg naar Jeruzalem, gedreven door de Geest, zonder te weten wat me daar te wachten staat, 23 behalve dan dat de heilige Geest me in iedere stad verzekert dat gevangenschap en vervolging mijn deel zullen zijn. 24 Ik hecht echter geen enkele waarde aan het behoud van mijn leven, als ik mijn levenstaak maar kan voltooien en de opdracht uitvoeren die ik van de Heer Jezus ontvangen heb: getuigen van het evangelie van Gods genade.

25 Ik weet dat niemand van u, aan wie ik op mijn reizen het koninkrijk heb verkondigd, mij terug zal zien. 26 Daarom verklaar ik hier op deze dag dat ik voor niemands ondergang verantwoordelijk ben; 27 ik heb er immers alles aan gedaan om u Gods bedoeling bekend te maken. 28 Zorg voor uzelf en voor de hele kudde waarover de heilige Geest u als leiders heeft aangesteld; hoed Gods gemeente, die Hij verworven heeft door het bloed van zijn eigen Zoon. 29 Ik weet dat er na mijn vertrek woeste wolven bij u zullen binnendringen, die de kudde niet zullen ontzien. 30 Uit uw eigen kring zullen mensen voortkomen die de waarheid verdraaien om de leerlingen voor zich te winnen. 31 Wees daarom waakzaam en vergeet niet hoe ik ieder van u drie jaar lang dag en nacht onder tranen steeds weer raad heb gegeven.

32 Nu vertrouw ik u toe aan God en aan het woord van zijn genade, dat onze gemeenschap kan opbouwen en dat ons deel zal geven aan zijn koninkrijk samen met allen die Hem toebehoren. 33 Geld of kleding heb ik van niemand verlangd; 34 u weet wel dat ik eigenhandig heb voorzien in mijn levensonderhoud en dat van mijn metgezellen. 35 In alles heb ik u getoond dat u de zwakken zo, door hard te werken, moet steunen, indachtig de woorden van de Heer Jezus, die immers gezegd heeft: "Geven maakt gelukkiger dan ontvangen."

36 Toen hij uitgesproken was, knielde hij samen met de aanwezigen neer om te bidden. 37 Niemand kon zijn tranen bedwingen. Allen vielen ze Paulus om de hals en kusten hem. 38 Ze waren vooral zo ontdaan omdat hij gezegd had dat ze hem niet terug zouden zien. Toen deden ze hem uitgeleide naar het schip.

Handelingen 20:13-38, uit de Bijbel, NBV21

Tekst van de reisgidsvideo

Introductie

Weet je wat dit is? Dit is een estafettestokje. Bij een estafetteloop heb je verschillende lopers die **elkaar aflossen**. Dat doen ze **door het stokje aan elkaar door te geven**. Als lid van het leiderschapsteam bij een proefplek loop je ook met een stokje. Vroeg of laat moet je dat aan iemand doorgeven. Het is goed om daar op tijd over na te denken.

Welkom bij de vierde video in de module 'Doorgaan en delen'!

Waarom het stokje doorgeven?

Hoe ziet jouw team er over 5 jaar uit? En over 10 jaar? Wie doet dan wat? Is dezelfde voortrekker er dan nog? De kans is groot dat de samenstelling van je team behoorlijk is veranderd. En dat er een andere voortrekker is. Dat is een gezonde ontwikkeling. Het houdt een proefplek fris en levendig. Gek genoeg staan we daar nauwelijks bij stil. De korte termijn is makkelijker. Het 'nu' voelt urgenter dan de lange termijn. Maar in dit programma staan we wel stil bij 'het stokje doorgeven'. **Hoe kan de leiding van je proefplek doorgaan als de leiders wisselen?**

Eerst maar eens stilstaan bij dat 'gezonde principe'. Het is niet meer dan normaal dat de samenstelling van een team verandert. Het is ook normaal dat een voortrekker na verloop van tijd vertrekt. Dat hoort erbij. Soms heeft dat praktische redenen: iemand verhuist. Of de voortrekker gaat ander werk doen. Of een teamlid is de inspiratie een beetje kwijt. Het gebeurt bij alle proefplekken en in elke organisatie.

Maar er zijn ook andere redenen. Die gaan iets dieper:

1. **Door de jaren heen verandert je proefplek**. Dan heb je andere talenten, rollen en leiders nodig. Het kan zijn dat er meer behoefte is aan stabiliteit. Of juist andersom: het wordt weer eens tijd voor nieuwe experimenten. Dat vraagt om andere leiderschapskwaliteiten. En misschien ook wel om een andere voortrekker.
2. **Het kan ook dat er juist niet veel meer verandert bij je proefplek**. De ontwikkeling ligt een beetje stil omdat steeds dezelfde mensen de kar blijven trekken. Nieuwe teamleden kunnen dan prikkelen om met een frisse blik naar je proefplek te kijken. Denk hierbij ook aan jongeren!
3. **Maar de diepste reden is dat ook Jezus het stokje doorgaf**. Je ziet Hem een weg gaan met zijn leerlingen. Met vallen en opstaan leren ze meer over Gods koninkrijk en hun rol daarin. Totdat zij zelf de verantwoordelijkheid krijgen. Op hun beurt geven zij het stokje dan weer door aan anderen. Bij Paulus, een late leerling, zie je dit ook gebeuren. Het hoort dus gewoon bij 'discipelschap'.
4. En dat brengt me bij de laatste reden: Het accent ligt nu vooral op het 'doorgaan' van leiderschap bij jouw proefplek. Maar deze module heet 'doorgaan én delen'. Met 'delen' wordt onder andere 'vermenigvuldigen' bedoeld. **Leiders die het 'het stokje doorgeven', kunnen ergens anders 'de draad weer oppakken' en zo bijdragen aan meer proefplekken.**

Intermezzo

Voor we verdergaan, een vraagje tussendoor. **In de Bijbel staat een verhaal over een profeet die niet het stokje doorgaf aan zijn opvolger, maar een profetenmantel**. Welke profeet was dat en wie was zijn opvolger? Je krijgt 30 seconden de tijd om hierover na te denken, alleen of samen met iemand anders. Het antwoord volgt aan het einde van de video. Succes!

Leiderschapswisselingen voorbereiden

Ik heb net uitgelegd dat 'het stokje doorgeven' een gezond principe is. Daarmee zorg je dat de leiding in jouw proefplek kan doorgaan. En dat je leiders met andere proefplekken kunt delen. **Hoe kun je hier bewust en op tijd over nadenken?** Ik heb wat stappen voor je op een rij gezet.

1. De eerste stap is: **Wees alert!** We zijn geneigd om hier niet echt bij stil te staan. Maar dan houd je geen rekening met het feit dat mensen vroeg of laat gewoon een keer stoppen. Je houdt ook geen rekening met het feit dat jouw team en je proefplek doorontwikkelen. Of dat er dingen in de omgeving veranderen. En je houdt al helemaal geen rekening met het feit dat een andere proefplek misschien iemand uit jouw team nodig heeft.
2. Nu je dit beseft, is het tijd voor stap 2: **Vraag mensen om mee te gaan doen in je team.** En vraag dan vooral nieuwe mensen. Voorkom dat je steeds weer uitkomt bij mensen die al een keer hebben meegedaan. Dat belemmert het proces van verjonging, vernieuwing en vermenigvuldiging. Durf het ook aan om mensen te vragen die een stuk jonger zijn. Dit kan betekenen dat de stijl van vergaderen verandert, om maar iets te noemen. Maar zo kan er wel een frisse wind gaan waaien.
3. En dan volgt stap 3: **Denk na over de vraag wat je nieuwe mensen in het team te bieden hebt.** Hierbij horen twee kernwoorden: ruimte en training. 'Ruimte' wil zeggen dat je nieuwe teamleden echt ruimte geeft om hun eigen inbreng te hebben. 'Training' betekent dat je nieuwkomers niet zomaar in het diepe gooit. Je kunt vaardigheden en houding trainen. Maar denk ook aan samen bezig zijn met spiritualiteit, geloof of visie. En bij een nieuwe teamsamenstelling hoort natuurlijk nieuwe teambuilding. Je vraagt mensen niet om even een klusje te doen. Het is veel meer dan dat. Dus investeer in ze.

Ten slotte nog even over de voortrekker. Die heeft een bijzondere plek in het team. Misschien was dit de eerste pionier en de initiatiefnemer. Grote kans dat hij of zij ziel en zaligheid heeft gegeven. En waarschijnlijk hangt er nog steeds veel af van deze persoon. Maar het maakt de proefplek kwetsbaar als alles en iedereen leunt op de voortrekker. Ga hierover het gesprek dus niet uit de weg. Hoe voorkom of doorbreek je een te grote afhankelijkheid van de voortrekker? En zou het misschien kunnen dat de voortrekker ergens anders een grotere bijdrage kan leveren? Dat je hem of haar daarvoor moet 'delen'? Dit zijn pittige vragen. Zeker als het gesprek gaat over de positie van de voortrekker kan het wijs zijn om iemand van buiten erbij te vragen.

Afronding

Ik zou nog terugkomen op mijn vraag over **de profeet die een profetenmantel doorgaf** aan de volgende profeet. Dat was Elia. En zijn opvolger was Elisa. Je vindt dat verhaal in I Koningen 19.

Op tijd nadenken over 'het stokje doorgeven' voor de leiding van je proefplek. Daarover ging het in deze video. Ik noemde verschillende redenen waarom het een 'gezond principe' is om jezelf als teamleden te laten aflossen. En ik noemde stappen om daar concreet werk van te maken. In het bijzonder stond ik stil bij de positie van de voortrekker of teamleider.

Met een werkvorm naar keuze mag je nu gaan nadenken over hoe de leiding van jullie proefplek kan doorgaan als leiders niet doorgaan. Succes!

Tool voor het bepalen van een vervolgroute

Klik [hier](#) voor een printbare download van de onderstaande tool.
Of teken de tool zelf na op een groot vel papier.

Vervolgroute voor onze proefplek

Thema: _____ Datum routebepaling: _____

Wat willen we bereiken?	Wat hebben we nodig?	Welke concrete stappen gaan we zetten?	Wie is verantwoordelijk?	Wat zijn belangrijke aandachtspunten?

